

ליל שבת קודש פרשת אמור תשס"ט

בליל שבת קודש ביכנאל עיר ברסלב בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי הפסוק אמור אל הכהנים וגו', עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, כתיב בפרשת השבוע (ויקרא כ"א) ויאמר ה' אל משה אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא ישמא בעמיו, ויש להבין מהו כפל הלשון "אמור" ואחר כך עוד הפעם "ואמרת", אמור ואמרת, להזהיר גדולים על הקטנים, היינו שהכהנים הגדולים יזהירו ויעוררו את הכהנים הקטנים על עבודתו של מקום ועל כל מצוות כהונה, שיהיו נזהרים מטומאה ומכל דבר המפסיד קדושתם, ויש להבין מה מלמד אותנו התורה הקדושה בזה, ואיך יש בזה לימוד לדורות לכל אחד מישראל, כי התורה הקדושה היא נצחית, ושייך לכל אחד מישראל בכל הדורות, וכמבואר הרבה מזה בספר הקדוש "תולדות יעקב יוסף", שקיבל בן מרבו הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, שכל מצוות התורה הם נצחיות, ושייכים לכל אדם בכל זמן, ויש לומר בזה, כי הנה מבואר בדברי הרמב"ם (סוף הלכות שמיטה ויובל), לגבי מעלת וחשיבות הכהנים והלוויים, שלא על שבט לוי בלבד נאמר הדברים הללו, אלא כל איש ואיש מכל באי העולם אשר נדבה רוחו אותו, והבינו מדעו להיבדל לעמוד לפני ה' לשרתו ולעובדו לדעה את ה', והלך ישר כמו שעשהו האלהים, ופרק מעל צוארו עול החשבונות הרבים אשר בקשו בני האדם, הרי זה נתקדש קדש קדשים ויהיה ה' חלקו ונחלתו לעולם ולעולמי עולמים, ויזכה לו בעולם הזה דבר המספיק לו כמו שזכה לכהנים ללוים, עיין שם, נמצא שלפי דברי הרמב"ם כל דבר שנאמר אל הכהנים בני אהרן, שייכים גם לכל אחד מישראל, כשנדבה רוחו לשרת ולעבוד את ה' בכל לבבו, ולכן בוודאי ענין "להזהיר גדולים על הקטנים" שייך לכל אחד מישראל, וראוי להבין הענין בזה.

ויש לומר, כי הנה מבואר בדברי רביז"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' י"ח) שתכלית של הבריאה הוא שעשוע עולם הבא, ואי אפשר לקרב זאת התכלית למחשבות בני אדם, כי זאת התכלית עליו נאמר (ישעיהו ס"ד): "עין לא ראתה וכו'", אבל הצדיקים באמת, גם הם יכולים לתפוס במחשבתם תכלית עולם הבא, וכל אחד ואחד מישראל, לפי שרשו שיש לו בתוך נשמת הצדיק, כן מקבל ממנו גם כן זאת התכלית, עיין שם, כי כל תכלית הבריאה היתה רק לזכות להתדבק בהשם יתברך ולהתענג על נועם זיו השכינה, וכמבואר בתחילת ספר "מסלת ישרים" (פרק א'), שהאדם לא נברא אלא להתענג על ה', וליהנות מזיו שכינתו, שזהו התענוג.

האמיתי והעידון הגדול מכל העידונים שיכולים להמצא, ומקום העידון הזה באמת הוא העולם הבא, כי הוא הנכרא בהכנה המצטרפת לדבר הזה, אך הדרך כדי להגיע אל מחוז חפצנו זה, הוא זה העולם, והוא מה שאמרו זכרונם לברכה (אבות ד): העולם הזה דומה לפרוודור בפני העולם הבא, והאמצעים המגיעים את האדם לתכלית הזה, הם המצוות אשר צונו עליהן האל יתברך שמו, ומקום עשיית המצוות הוא רק העולם הזה, על כן הושם האדם בזה העולם בתחלה כדי שעל ידי האמצעים האלה המזדמנים לו כאן, יוכל להגיע אל המקום אשר הוכן לו, שהוא העולם הבא, עיין שם בדבריו הקדושים, ורביז"ל מגלה בתורה זו, שעיקר השגת התכלית מקבלים על ידי התקרבות לצדיקים, כי הצדיקים תופסים בדעתם היטיב השגת עולם הבא, וכל רצונם וכיסופם למסור השגה זאת לכל נשמות ישראל, וכפי השורש של כל אחד ואחד בתוך נשמת הצדיק, וכפי התקרבותו אליו, כן זוכה לקבל ממנו השגה זו, ולחיות בעולם הזה מעין עולם הבא, ולהתענג על נועם זיו השכינה.

והנה זהו עיקר מעלת הצדיק, שכל חפצו ורצונו להיטיב מטובו לאחרים, ולהעלות כל נשמות ישראל אל אותן ההשגות שהוא משיג באור אלקותו יתברך, וכמו שאמר רביז"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ק"ב) שכל ההשגות הגבוהות מאד שהוא משיג, אינו עולה אצלו כנגד איזה דבור שהוא מגלה בפני העולם, כי בכל דיבור ודיבור שהוא מגלה בפני העולם, תלויים בו כל העולמות, עליונים ותחתונים, כי אף על פי שבודאי ההשגות שלו שאינו מגלה, הם גבוהים אלפים ורובבות פעמים בלי שעור כנגד מה שהוא מגלה בפני העולם, אבל אף על פי כן זה אינו חשוב ויקר בעיניו כל כך, מאחר שאינו מזכה את ישראל כל כך בזה, והעיקר הוא אצלו, כשהעולם זוכין לשמוע ממנו איזה דיבור, עיין שם, וכן מבואר בזה הקדוש, שמושה רבינו השתוקק כל ימי חייו, להכניס השגות אלקות בתוך נשמות ישראל, כמו שהוא זכה להשיג אותם, וזהו סימן על עוצם מעלת האדם, שרוצה להיטיב מטובו לאחרים, ואינו מקנא באף בריה, רק רוצה שכולם ידעו את ה' כמו שהוא יודע.

ויש עוד מדריגה יותר מזה, שאפילו אם הוא בעצמו אינו זוכה להגיע לאיזה מדריגה, אף על פי כן רוצה לראות את הטוב אצל אחרים ושהם יזכו לזה, וכמו שאמר רביז"ל (שיחות הר"ן סי' ק"ט), שהוא מעלה גדולה מאד כשאוחזין בזה, דהיינו כשהוא מרוצה וחפץ ומשתוקק מאד שחבירו יהיה איש כשר וצדיק, אף על פי שהוא בעצמו לא יהיה חס ושלום, זהו מעלה גדולה מאד, ואמר רביז"ל אז, שהוא מרוצה לזה "אף על פי שאני איני זוכה חס ושלום לעבוד את ה', על כל פנים יעבד ישראל השני את השם יתברך", וזה דבר גדול מאד כשאוחזין בזה, וכששמע מוהרנ"ת ז"ל זאת מפי רביז"ל, היה נדמה לו שהוא דבר פשוט מאד, כי בודאי אני רוצה וחפץ מאד

ומשתוקק ומתגעגע מאד שיהיו כל ישראל כשרים וצדיקים אמתיים, אפילו אם לא אזכה אני לזה, על כל פנים יהיה חברי בני גילי וכל ישראל צדיקים נוראים אמתיים, כי זה עיקר האהבה והרחמנות שצריכין לרחם אחד על חברו ועל כל ישראל, שיזכה לתכלית האמתי להיות כרצונו הטוב באמת שזהו עיקר מובתן של ישראל, אבל אחר כך אמר מוהרנ"ת ז"ל, שידעתי שיש בני אדם שכשהם נופלים חס ושלוש מעבודת ה', מכל שכן וכל שכן אותן שנכשלין באיזה תאוה רעה או בעבירה חס ושלוש, הם שונאים ומתגרים במי שעוסק בעבודת ה', ורוצים להפילו חס ושלוש, ומחלישים את דעתו מאד, ומבזים אותו בכמה לשונות, וגם אומרים לו שגם הוא יפול כמו שנפל הוא רחמנא לצלן, כמו שראיתי כמה מהחסידים של עכשיו, שלפני כמה שנים התחילו קצת בעבודת ה' ואחר כך נפלו למה שנפלו כל אחד לפי נפילתו רחמנא לצלן, ואחר כך כשראו בני הנעורים הרכים בשנים כשנתעוררו בעבודת ה' והתחילו להתפלל בהתלהבות בלב שלם ולהתמיד בלמודם, כאשר מצוי עכשו כמה בני הנעורים הכשרים המשתוקקים מאד מאד להשם יתברך, ומתחילים להתפלל בכל לב בכונה גדולה, וכשרואים אלו החסידים הנפולים אותם, הם שוחקים מאד מהם ומבזים אותם ומחלישים את דעתם מאד מאד, ואומרים להם שאין ממש בעבודתם, כל זה מחמת קנאה, מחמת שהם נפלו, הם רוצים חס ושלוש שגם השאר יהיו כמותם רחמנא ליצלן, ובאמת צריך שיהיה בהיפוך, ואז מוהרנ"ת ז"ל הבין היטיב את דברי רבינו ז"ל, שהוא מדריגה עליונה מאד כשאוחזין בזה, שאני רוצה שאחרים יעבדו את ה', אפילו אם אני איני זוכה לכך.

ובאמת מצינו זאת בתחילת הבריאה, אצל השמש והלבנה, שבתחילה נאמר (בראשית א) ויעשה אלקים את שני המאורות הגדולים, ואחר כך כתיב, את המאור הגדול וגו' ואת המאור הקטן, ואמרו על זה חכמינו הקדושים (מוכא שם בפירוש¹) שבתחילה היו שניהם גדולים, אבל הלבנה קיטרגה ואמרה "אי אפשר לשני מלכים להשתמש בכתר אחד", ועל כן אמר לה הקדוש ברוך הוא לכי ומעטי את עצמך, כי אם אינך יכולה לסבול שתהיו שניכם גדולים, אם כן ראוי שתתמעט ותהיה קטנה, ומבואר בספרים הקדושים, שמאז נשתשלה כל מדת הקנאה, שאין אחד יכול לסבול גדולת חברו, שאפילו אם הוא בעצמו גדול, אינו רוצה לראות גדולה גם אצל אחרים, וזה גורם שנופל ונתקמן, כי מי שהוא גדול וצדיק באמת, אף פעם אינו מתקנא באחרים שנעשים גדולים, אדרבה, הוא עושה כל מיני פעולות שבעולם שכולם יתגדלו, ועוזר להם להתעלות באמת, וכמו שאמר משה רבינו ליהושע תלמידו, שנתקנא על נבואת אלדד ומידד (במדבר י"א), המקנא אתה לי, ומי יתן כל עם ה' נביאים וגו', כי משה רצה לראות הטוב והגדולה אצל כל נשמות ישראל, ומפני זה משה נמשל לשמש, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא ע"ה) פני משה כפני חמה, פני יהושע כפני לבנה, כי

היה לו מדת השמש שמאיר לכולם ביחד, ואינו מקנא באף אחד, וכן צריך להיות מדתו של כל אחד ואחד, שהנקודה טובה שיש בו, ירצה להאיר אותה באחרים, ולהגדיל אותם, וזה מראה על עוצם גדולתו.

והנה על פי זה מובן מאד ענין "להזהיר גדולים על הקטנים" שבפרשת השבוע, שהכהנים הגדולים שזוכים להשגות גדולות, וכמו בן כל איש ישראלי שנעשה גדול, ונתקדש בקדושת הכהונה וכדברי הרמב"ם הנ"ל, ישתדל "להזהיר" ולהאיר, מלשון "זוהר" ואור, "גדולים על הקטנים", היינו ההשגות הגדולות שלהם באנשים קטנים, ובאלו שעדיין לא זכו לזה, ואז יזכו כולם למעלות "שני המאורות הגדולים", שאפילו המאור הקטן יגדל להיות כמו המאור הגדול, וכמו שנאמר על ימות המשיח, (ישעיה ל') והיה אור הלבנה כאור החמה וגו', כי זהו עבודת הצדיקי אמת שבכל דור ודור, שבכל מקום שמוצאים איזה נקודה טובה באחד מישראל, אפילו הכי קטנה, מגדילים אותה ומראים אותו חשיבותו, עד שמעלה אותו מכף חובה לכף זכות ומחזיר אותו בתשובה (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' רפ"ב), וכמו שרואים בגשמיות אצל העוסקים בחברת "הצלה" וכדומה, שכל זמן שמוצאים באדם איזה חיות אפילו כל שהוא, עושים כל מיני פעולות שבעולם להחיותו ולהנמטותו לתחיה, וכך עושים הצדיקים עם נשמות ישראל, שכל זמן שמוצאים בו איזה נקודה קטנה אפילו כל שהוא, מקימים אותו ומגדילים אותו עד שמחיה אותו ממש.

וזהו עוצם מעלת ימי עומר הקדושים, שאז אנחנו עוסקים בתיקון כ"ד אלף תלמידי רבי עקיבא שמתו בימים אלו על שלא נהגו כבוד זה בזה, כי לא היה להם יסוד "להזהיר גדולים על הקטנים", ובמקום לעורר ולחזק אחד את חברו, נתרחקו ונפרדו זה מזה, ועיקר התיקון היה על ידי התלמידים החדשים שהקים רבי עקיבא אחר כך, ובתוכם רבי מאיר בעל הגם ורבי שמעון בר יוחאי, שההילולא שלהם אנחנו חוגגים בימים אלו, רבי מאיר בי"ד אייר, ורבי שמעון בי"ח אייר, וכל הלימוד שלהם היה על דרך "להזהיר גדולים על הקטנים", וכמו שמצינו בגמרא (חולין פ"ו:) רבי מאיר חייש למיעוטא, שאפילו אם יש חיות קטן כל שהוא באדם, עדיין יכולים להחיותו, כי שיטת רבי יהודה שרוב גוססים למיתה, ונחשב כאילו כבר מת, אבל רבי מאיר חושש למיעוטא, שעדיין יכולים להחיותו, וכמו שהתנהג רבי מאיר עם רבו אלישע בן אבויה, שמצא הנקודות טובות שבו, והוציא אותם ממנו, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (תניגה ט"ו:) רבי מאיר רמז מצא, תוכו אכל וקליפתו זרק, כי היה יכול למצוא הטוב שבכל אחד ואחד, אפילו אצל מי שנתרחק לגמרי, וכן שיטת רבי מאיר (קדושין ל"ו:) בין כך ובין כך קרויין לך בנים, שאפילו אם אינם מתנהגים כמנהג בנים, ואינם זוכים לעשות רצונו של מקום בשלימות, עם כל זה נקראים בנים למקום, ויש

להם תקוה טובה לחזור אליו יתברך באמת, וכן רבי שמעון בר יוחאי הלך בשיטה זאת, וגילה בכל ספר הזוהר הנקודות טובות של כל יהודי על ידי כל מצוה שזוכה לקיים, ואמר (זוהר נשא קב"ח). אנן בחביבותא תליא, שכל התקוה של נשמות ישראל הוא על ידי חביבות ואהבה, שכל אחד יסתכל על המצוה שיש בחבירו ויבקש טובתו ולהעלות אותו לכל המדרגות וההשגות שיש, וכל זה נכלל בסוד של "להזהיר גדולים על הקטנים", למצוא הנקודות טובות שיש בכל אחד, וזה יהיה עבודתו של משיח צדקינו, למצוא הנקודות טובות שיש בכל אחד מישראל ולהגדיל אותם עד שיוציא אותם מגלותם (ליקוטי הלכות השכמת הבוקר הלכה א'), והשם יתברך יזכינו להיות מקורבים אל צדיקים אמיתיים כאלו שמוצאים הנקודות טובות שיש בנו, ונוכה לחזור בתשובה שלימה על ידיהם, עדי נוכה לעלות ולהכליל בו יתברך לגמרי, מעתה ועד עולם אמן ואמן.

בוקר שבת קודש פרשת אמור תשס"ט

בשבת קודש בבוקר, לא ערך מוהרא"ש נ"י קידושא רבא ברבים.

סעודה שלישית פרשת אמור תשס"ט

בסעודה שלישית סעודת רעווא דרעווין, ביבנאל עיר ברסלב, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד, מענין פרשת המקלל, והלימודים היוצאים משם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, בסוף פרשת השבוע כתיב פרשת המקלל, וכמו שכתוב (ויקרא כ"ד) ויצא בן אשה ישראלית והוא בן איש מצרי בתוך בני ישראל וינצו בן הישראלית ואיש הישראלי, ויקב בן האשה הישראלית את השם ויקלל וגו', ויניחיהו במשמר לפרוש להם על פי ה' וגו', איש איש כי יקלל אלקיו ונשא חטאו וגו', והנה כמה לימודים חשובים יוצאים מפרשת המקלל לעובדא ולמעשה, וראוי לחזור עליהם כדי לקחת מהם מוסר לעבודת השם יתברך.

לימוד הראשון הוא "שאינ דבר טוב יוצא מתוך מריבה ומחלוקות", וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (שמות רבה פרשה ל' ס' י"ז) אין דבר טוב ואין שלום יוצא מתוך מריבה, עיין שם, כי תיכף ומיד שהיה מריבה ומחלוקות בין בן הישראלית ובין איש הישראלי, שזהו "וינצו", על ידי זה בא לידי "ויקלל", שקילל ונקב את השם רחמנא ליצלן, כי כשאין אדם עוצר עצמו ממחלוקות, ואינו בולם את פיו בשעת מריבה, הוא עלול לבוא לידי כל רעות שבעולם רחמנא ליצלן, ואפילו אם חבירו מבזה ומחרף אותו, וכואב לו מאד, אבל כשיודע שהכל מהקדוש ברוך הוא, ואין שום בריה בעולם יכול להרע לו בלתי רשותו יתברך, אזי בולם את פיו, וסובל בשתיקה, ומתבטל כל הריב והמחלוקת, ועל ידי זה זוכה לדביקות גדול בהשם יתברך, וכפי גודל הדעת, כן בניקל לקבל חרפות ובזיונות, ואינן מבלבלין אותו כלל, כי אדם מרגיש צער ויסורין כשנופל מן הדעת, ונדמה לו שהכל טבע מקרה ומזל, ולכן רוצה לנקום בחבירו ולהחזיר לו את אשר הרע לו, אבל כשיש לו דעת שלימה שהכל בהשגחה מהשם יתברך, אין לו שום יסורין ואינו מרגיש שום צער (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ר"ג), שזהו מה שאמרו חכמינו הקדושים (שבת נ"ה.) אין יסורים בלא עוון, שאם אין עוונות, אין יסורין, כי יודע שהכל מהקדוש ברוך הוא, ואין לו יסורין כלל, מה שאין כן אם יש עוונות חם ושלום, אזי יש יסורין, כי נופל מן הדעת, ומרגיש הצער ויסורין (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' י"ז), ולכן עיקר העצה לאדם כששומע בזיונות וחירופים וגידופים מחבירו, שישמע בזיונו וידום וישתוק, ואז יזכה לכבוד אלקי ולתשובה שלימה באמת (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ו'). ויתבטל כל המריבה לגמרי.

לימוד שני שיוצא מפרשת המקלל הוא גודל מעלת הצדיק האמת שהוא מוכטח בכל עת לשמוע דברי ה', וכמו שכתוב ויניחוהו במשמר לפרוש להם על פי ה', שעמדו לשמוע מה משה רבינו יקבל מפי הקדוש ברוך הוא, וכמו שכתוב בפרשת פסח שני (במדבר ט') ויאמר אליהם משה עמדו ואשמעה מה יצוה ה' לכם, ופירש"י, אשרי ילוד אשה שכך מוכטח, שכל זמן שהיה רוצה היה מדבר עם השכינה, ועלינו לדעת שרבינו"ל רוצה להכניס השנה זאת בכל אחד ואחד מישראל, שכל דבר שיקשה לו יעמיד עצמו במקום פנוי מבני אדם, ויפרש כל שיחתו לפני השם יתברך בתמימות ובפשיטות גמור, כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, עד שיאיר תשובת השם יתברך במוחו, ויידע איך להתנהג בכל ענין, ואין לאדם לומר שהוא רחוק מאד מזה, ואין לו שייכות להשגות אלו, כי השגות אלו שייכים לכל אחד מישראל אם רק ירצה, ומחשבות של התרחקות הם רק מצד היצר הרע, שרוצה להרחיק האדם מן השם יתברך, אבל אם לא ישים לבו אליהם אזי יראה שפתאום יתהפכו למחשבות של התקרבות, ויזכה לדביקות גדול בהשם יתברך, וכמו שאמר רבינו"ל (שיחות הר"ן סי' ז') לענין כל המחשבות הבאים על האדם לבלבלו, אחר כך עוזרו

השם יתברך ושולח לו מחשבה אחרת של התקרבות, וסיפר אז רביז"ל מעשה מזקינו הרב הקדוש רבי נחמן הוראדענקע זי"ע, שפעם היה על הספינה ולא היה להם לחם ולא אכלו כמה ימים, עד שהגיעו לאיזה עיר, ולא היה שם יהודים רק ישמעאלים, ולקח ישמעאל אחד את רבי נחמן זי"ע ונתן לו לאכול, והוא כבר לא אכל כמה ימים, ונטל ידיו וברך ברכת המוציא, וקדם שהתחיל לאכול בא לו על מחשבתו "אל תלחם את לחם רע עין" (משלי כ"ג ו'), ומחשבות שלנו אינם דבר ריק כלל (כך אמר רבי נחמן זי"ע בסיפורו מעשה זו), ולא ידעתי מה לעשות, כי כבר ברכתי המוציא, אך אף על פי כן היה בדעתי למנוע מלאכול כלל מחמת המחשבה הזאת, אחר כך בא על מחשבתו, "וזאת העורבים צייתי לכלכלך" (מלכים א' י"ז ד), ואז אכל, וסיפר זאת רביז"ל כדי להראות איך שאחר כל מחשבה של התרחקות, מגיע אחר כך מחשבה של התקרבות, ואם האדם חזק בדעתו, תמיד ימצא דרך להתגבר על המחשבות של התרחקות, ויתקרב אליו יתברך באמת.

ועוד לימוד שלישי שיוצא מפרשת המקלל, הוא גודל סכנת כח הדמיון, ואיך אדם צריך לשמור מכל מיני דמיונות של שוא ושקר, כי אצל המקלל כתיב איש איש כי יקלל אלקיו ונשא חמאו, ויש להבין מהו לשון כי יקלל "אלקיו", ולא כי יקלל "אלקים", כמו שכתוב בכל מקום, אבל הפירוש הוא, שאדם שבא לידי קללה רחמנא ליצלן, הכל מחמת כח הדמיון שלו, שצייר בדעתו ובמוחו שהקדוש ברוך הוא מתנהג ברע כנגדו חס ושלום, ולכן בא לידי קללה, שזהו כי יקלל "אלקיו", היינו כפי אלוקיו שצייר ודימה בדעתו, ואלמלא צייר בדעתו שהכל טוב, וטוב ה' לכל, לא היה בא לידי קללה חס ושלום, אלא היה משבח ומברך להשם יתברך תמיד בכל עת, וזהו עיקר הסתת היצר הרע, שצייר וידמה אדם בדעתו מחשבות רעות, עד שהכל נתהפך לו לרע רחמנא ליצלן, וכמבואר בדברי רביז"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' מ"ט) שמחשבות טובות הם היצר טוב, ומחשבות רעות הם היצר הרע, ואדם הוא כמו צייר שמצייר תמונה, אם הוא איש טוב עם מחשבות טובות, אזי מצייר לעצמו תמונה טובה ויפה, וכן נתקיים אצלו, אבל אם הוא איש רע עם מחשבות רעות חס ושלום, אזי מצייר לעצמו תמונה רעה ומכוערת, וכן מתקיים אצלו רחמנא ליצלן, ולכן עיקר עבודת האדם לקדש ולטהר הדמיון שלו, ולברר כח המדמה שלו עד שיהיה זך ונקי מכל מיני פסולות, ואז תמיד יהיה לו טוב בחיים, ואף פעם לא יבא לידי קללה חס ושלום.

והנה באמת כל שלשה לימודים אלו שיוצאים מפרשת המקלל תלויים זה בזה, כי על ידי שאדם נזהר מאד מכל מיני ריב ומחלוקת, והוא בשלום עם כל הבריות, על ידי זה יהיה לו דיבורים קדושים תמיד לדבר אל ה' ולהשיח כל לבו לפני השם יתברך, כי עיקר הדיבור בא משלום, וכמו שכתוב (תהלים קכ"ב) אדברה נא שלום (ליקוטי מוהר"ן חלק

א' ס' רל"ט), ועל שם זה תיקן הארז"ל לקבל על עצמו מצות "ואהבת לרעך כמוך" לפני התפילה, כי על ידי שיהיה לו שלום עם הכל, יהיה לו דיבורים קדושים להתפלל לפני הקדוש ברוך הוא בכל לבו, ואז ממילא לא יכנס בו דמיונות של שוא ושקר, כאילו הקדוש ברוך הוא מבקש רעתו חס ושלום, כי יראה את הטוב והחסד שבכל דבר, ואף פעם לא יבא לידי קללה חס ושלום, כי יצייר כל דבר לטוב, והקדוש ברוך הוא יזכינו להיות נשמרים מכל רע, ונזכה לצייר אור השם יתברך לטובה תמיד, עד שיהיה נשפע עלינו כל מיני השפעות טובות ברוחניות ובגשמיות מעתה ועד עולם אמן ואמן.

